Rok 1914.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część V. — Wydana i rozesłana dnia 24. stycznia 1914.

8.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z c. k. Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 10. stycznia 1914,

dotyczące wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia, przypisywanych przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze.

§ 1.

Począwszy od dnia 1. lutego 1914 należy pobory emerytalne oraz pobory zaopatrzenia, przypisywane przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze wypłacać za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności.

§ 2.

Co do tych wypłat obowiązują przepisy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 9. grudnia 1913, Dz. u. p. Nr. 260.

Nadto stosując przepisy, zawarte w §§ 4. do 7. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 5. czerwca 1909, Dz. u. p. Nr. 85, wydaje się odnośnie do tych wypłat następujące szczególne zarządzenia:

1. Doręczać przekazy płatnicze, względnie kwoty pieniężne na przekazy płatnicze można jedynie do rąk odbiorcy, wskazanego w przekazie płatniczym.

2. Dodatki na wychowanie i pensye sieroce ma się wypłacać tylko pod tym warunkiem, jeżeli strona, uprawniona do poboru (a mianowicie przy dodatkach na wychowanie: matka, opiekun lub kurator, przy pensyach sierocych: opiekun lub kurator, w razie zaś uznania sierót za pełnoletnie, one same), na odwrotnej stronie „przekazu płatniczego“ złoży następujące oświadczenie:

a) przy dodatkach na wychowanie, że dzieci żyją i nie mając zaopatrzenia, pozostają na utrzymaniu strony, uprawnionej do poboru;

b) przy pensyach sierocych, że sieroty żyją i nie mają zaopatrzenia.

3. W taki sam sposób winna strona, uprawniona do poboru datku z łaski, w tych przypadkach, w których prawo poboru jest zależne od tego warunku, aby brakowało zaopatrzenia, złożyć na odwrotnej stronie „przekazu płatniczego“ oświadczenie, że stan niezaopatrzenia trwa nadal.

Datki z łaski, przeznaczone na cele studyów lub nauki, wypłaca się tylko wtedy, jeżeli powołane do tego organa umieszczą po ukończeniu każdego

kursu nauki (półrocza itd.) na odwrotnej stronie „przekazu płatniczego“ przepisane potwierdzenie co do prawidłowego uczęszczania i odpowiedniego wyniku studyów (nauki).

4. W tych przypadkach, w których wolno uskuteczniać wypłatę jedynie po przedłożeniu oświadczeń i potwierdzeń, wymienionych w punkcie 2. i 3., nie można uskutecznić przekazu na czyjś rachunek w obrocie klearingowym (zapomocą zapisania jako należytość), wyjąwszy, gdyby oświadczenia te i potwierdzenia przedłożono już przy likwidacyi.

5. Nie wymaga się już na przyszłość przepisanych przedtem potwierdzeń prowadzących metryki co do życia i miejsca pobytu, co do dalszego trwania stanu wdowieństwa oraz niezaopatrzenia stron, korzystających z dodatków na wychowanie, pensyi sierocych lub poborów zaopatrzenia, przyznanych w drodze łaski.

6. Jeżeli osoby, uprawnione do poboru, zamierzają podejmować pobory swoje tylko kwartalnie lub półrocznie, winny oznajmić o tem departamentowi rachunkowemu Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze. W tym przypadku będzie się likwidować pobory te tylko kwartalnie lub półrocznie.

7. O każdej trwałej zmianie mieszkania należy donieść w należytym czasie departamentowi rachunkowemu Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze. W razie przejściowych tylko zmian miejsca pobytu winny strony same postarać się w urzędzie pocztowym ich stałego miejsca pobytu o odpowiednie zarządzenia co do posyłania za niemi „przekazów płatniczych“.

Schuster wlr. **Engel** wlr.

9.

Ustawa z dnia 13. stycznia 1914

o umowie służbowej osób, pełniących usługi wyższego rodzaju w gospodarczych przedsiębiorstwach rolniczych i lasowych (ustawa o urzędnikach dóbr).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Zakres zastosowania ustawy.

Postanowienia niniejszej ustawy odnoszą się do stosunku służbowego osób (urzędników), pełniących usługi wyższego rodzaju w gospodarczych przedsiębiorstwach rolniczych i lasowych albo w ich przemysłach ubocznych. Na równi z gospodarczemi przedsiębiorstwami rolniczemi i lasowemi po myśli niniejszej ustawy należy uważać łowiectwo i rybołowstwo oraz ogrodnictwo, nieuprawiane w sposób przemysłowy.

Ustawa ta nie ma zastosowania do stosunków służbowych, unormowanych ustawą górniczą lub ustawą o pomocnikach handlowych.

Urzędników po myśli ustępu 1., używanych w kupieckiem przedsiębiorstwie do usług kupieckich, należy tylko wówczas uważać za pomocników handlowych, jeżeli zatrudnia się ich stale w tym charakterze.

§ 2.

Do osób, zatrudnionych w gospodarczem przedsiębiorstwie rolniczem lub lasowem (§ 1.), należącem do Dworu, publicznego funduszu, kraju, powiatu lub gminy, odnoszą się postanowienia niniejszej ustawy wtedy, gdy ich stosunek służbowy polega na umowie prawno-prywatnej.

Niniejsza ustawa nie odnosi się do stosunku służbowego osób, zatrudnionych jako urzędnicy lub funkcyonaryusze państwa, zakładu państwowego lub funduszu, zarządzanego przez państwo.

§ 3.

Zawarcie i treść umowy.

Stosunek służbowy można zawiązać na podstawie ustnego układu albo na podstawie pisemnego oświadczenia służbodawcy, doręczonego służbobiercy, lub na podstawie pisemnej umowy. W wszystkich przypadkach musi być oznaczony pod rygorem nieważności czas, od którego stosunek służbowy się zaczyna.

§ 4.

W umowie służbowej nie można znieść lub ograniczyć uprawnień służbobiercy, wynikających z postanowień niniejszej ustawy, o ile w ustawie niema zastrzeżenia.

§ 5.

O ile nie umówiono się wyraźnie o rodzaj i zakres usług oraz o wynagrodzenie, lub o ile w przedsiębiorstwie służbodawcy nie obowiązują w tym względzie ogólne postanowienia, o których zawiadomiono służbobiercę przy jego przyjęciu, należy świadczyć usługi odpowiednie do zwyczaju miejscowego i okoliczności oraz płacić wynagrodzenie takiego samego rodzaju. Przez wynagrodzenie po myśli niniejszej ustawy należy rozumieć pobory w pieniądzach i w naturze wraz z mieszkaniem w naturze. Wartość mieszkania należy obliczać — o ile nie umówiono się w inny sposób — w wysokości dziesięciu procent wszelkich innych poborów, wartość zaś innych poborów w naturze według miejscowych cen przeciętnych.

§ 6.

Wstąpienie do służby.

Jeżeli służbobiercę przyjęto wyraźnie pod tym warunkiem, że wstąpi do służby w pewnym oznaczonym dniu, albo tylko na czas przejściowego zapotrzebowania, wówczas może służbodawca odstąpić od umowy w przypadku, gdy służbobierca z jakiegokolwiek powodu nie wstąpi do służby w oznaczonym dniu, chyba, że przyczyna tego zaszła u osoby służbodawcy.

§ 7.

Służbodawcy wolno oprócz tego przypadku odstąpić wtedy od umowy, jeżeli służbobierca nie wstąpi do służby w umówionym czasie, mimo iż nie doznał nieuniknionej przeszkody w szczególności z powodu choroby, albo jeżeli wskutek nieuniknionej przeszkody, której dozna służbobierca, wstąpienie tegoż do służby przewleka się przez czas dłuższy niż czternaście dni, wreszcie zaś, jeżeli zajdzie przyczyna, uprawniająca do wydalenia służbobiercy przed upływem czasu (§ 29.).

Służbobiercy wolno odstąpić od umowy jeszcze przed wstąpieniem do służby, jeżeli służbodawca popadnie w konkurs, albo jeżeli wskutek przeszkody, zaszłej u służbodawcy, wstąpienie do służby przewleka się dłużej niż czternaście dni, lub jeżeli zajdzie przyczyna, uprawniająca go do wystąpienia przed upływem czasu (§ 31.), albo wreszcie, jeżeli służbodawca wzbrania się spełnić przyrzeczenie, dane dla chwili wstąpienia do służby. W każdym przypadku należy się służbobiercy zwrot poczynionych wydatków, niezależnie od dalszych roszczeń o odszkodowanie (§ 32.).

§ 8.

Obowiązki służbobiercy.

Służbobierca obowiązany jest spełniać usługi, których się podjął, osobiście według swej najlepszej wiedzy i możności oraz stosować się do tyczących się służby zarządzeń służbodawcy lub osób, które mają prawo wydawania zarządzeń w jego imieniu.

§ 9.

Służbobierca obowiązany jest o każdej przeszkodzie w pełnieniu służby donieść w należytym czasie służbodawcy, jego pełnomocnikowi lub swemu bezpośredniemu przełożonemu. Jeżeli nie może już tego uczynić, winien w razie, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, postarać się o odpowiednie zastępstwo, o ile ono jest konieczne i możliwe, na tak długo, aż służbodawca lub powołana do tego osoba po uzyskaniu wiadomości o przeszkodzie wyda potrzebne zarządzenia lub będzie mogła snadnie je wydać.

Jeżeli służbobierca wskutek winy swej nie spełni tych obowiązków lub jeżeli ponosi winę w wyborze zastępcy, odpowiada za wynikłą stąd szkodę. Ta odpowiedzialność ustaje, jeżeli osoba, która miała prawo wydać w tym względzie zarządzenia, zgodziła się na wybór zastępcy lub na nieustanowienie zastępstwa.

§ 10.

Wynagrodzenie.

O ile nie umówiono się w inny sposób lub o ile niema innego zwyczaju miejscowego, należy wypłacać bieżącą płacę, należącą się służbobiercy, jeżeli wynagrodzenie oznaczone jest miesięcznie lub według krótszych okresów czasu, najpóźniej z końcem poszczególnego okresu czasu, jeżeli oznaczone jest według dłuższych okresów czasu, najpóźniej z końcem każdego miesiąca kalendarzowego. Pobory w naturze należy dawać w odstępach czasu, odpowiadających miejscowym zwyczajom i danym stosunkom.

§ 11.

Powołanie służbobiercy do wypełnienia powinności wojskowej, z wyjątkiem pełnienia służby prezencyjnej przez określony ustawą okres jednoroczny lub dłuższy, albo do pełnienia innych prawno-publicznych obowiązków (przysięgłego itd.) nie uprawnia służbodawcy do wydalenia służbobiercy przed upływem czasu. Jeżeli przeszkoda w służbie trwała lub wedle przypuszczenia trwać będzie bez przerwy dłużej niż 14 dni a w tej gałęzi przedsiębiorstwa, do której należy służbobierca, narażony na przeszkodę, oprócz niego nie jest zatrudnionych więcej jak dwóch urzędników, można ustanowić dla niego zastępcę, któremu na żądanie służbodawcy należy odstąpić odpowiednią część mieszkania w naturze. Począwszy od piętnastego dnia okresu trwania przeszkody ponosi koszta tego zastępstwa służbobierca, który doznał przeszkody, jednakowoż nie w kwocie wyższej, jak kwota poborów, należących mu się za czas, przez który doznał przeszkody.

Jeżeli służbobiercę powołano do pełnienia służby wojskowej w przypadku wojny, wówczas może służbodawca podczas trwania tej przeszkody rozwiązać stosunek służbowy jedynie przez wypowiedzenie z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia.

§ 12.

Jeżeli służbobierca w stosunku służbowym, który głównie wymaga jego działalności zarobkowej, dozna przez pewien czas przeszkody w pełnieniu służby wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku, a przeszkód tych nie spowodował ani rozmyślnie ani przez rażące niedbalstwo, wówczas przysługuje mu nadal prawo do wynagrodzenia za czas, który w danym przypadku po myśli § 19. stanowiłby czasokres wypowiedzenia. Postanowienia

§ 11. o zastępstwie mają tu analogiczne zastosowanie; koszta zastępstwa jednak winien ponosić służbobierca, który doznał przeszkody wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku, dopiero po czterech tygodniach, licząc od dnia doznania przeszkody.

§ 13.

Obowiązek pieczy.

W razie choroby służbobiercy, którego łączne pobory roczne bez mieszkania nie przenoszą kwoty 3000 K, winien służbodawca pod warunkami, określonymi w § 12., oraz przez czas tamże oznaczony starać się w odpowiedni sposób o potrzebną opiekę lekarską, a jeżeli pobory nie przenoszą kwoty 1200 K dla żonatych lub 800 K dla osób stanu wolnego, dostarczać także potrzebnych środków leczniczych.

Te zobowiązania służbodawcy odpadają w miarę tego, o ile kasa chorych zapewnia służbobiercy takie same świadczenia.

§ 14.

Wydatki służbodawcy w gotówce na koszta opieki w szpitalu lub u osób trzecich można policzyć na rachunek poborów pieniężnych służbobiercy, przypadających za czas choroby po potrąceniu kosztów ewentualnego zastępstwa, aż do wysokości jednej czwartej części tych poborów.

W przypadku tym można nadto potrącić z poborów pieniężnych tę część kwot, pobieranych przez służbobiercę za czas choroby na zasadzie prawnopublicznego ubezpieczenia, która odpowiada stosunkowi wkładek płaconych istotnie przez służbodawcę do łącznej kwoty wkładek na ubezpieczenie.

§ 15.

W okresie czasu, określonym w § 12., nie można służbobiercy wydalić przed upływem czasu z powodu przeszkody w służbie, spowodowanej chorobą lub nieszczęśliwym wypadkiem.

Zobowiązania, ciążące na służbodawcy po myśli §§ 11. do 13., gasną jednakowoż równocześnie z ukończeniem stosunku służbowego wskutek upływu czasu, na jaki go zawarto, albo wskutek poprzedniego wypowiedzenia lub wydalenia z innych przyczyn niż te, które wymienione są w §§ 11. i 12.

§ 16.

Jeżeli stosunek służbowy zawarto tylko na czas przemijającej potrzeby i nie trwał on jeszcze przez sześć miesięcy, nie należy stosować postanowień §§ 11. do 15.

§ 17.

Służbodawca jest obowiązany odnośnie do pracowni i przyborów, których ma dostarczyć lub już dostarczył, oraz odnośnie do unormowania pracy starać się własnym kosztem o to, aby życie i zdrowie służbobiercy doznawało ochrony, o ile pozwala na to istota pełnionych usług.

§ 18.

Ukończenie stosunku służbowego.

Stosunek służbowy kończy się z upływem umówionego czasu albo z ukończeniem oznaczonej roboty, dla której go zawarto.

Jeżeli stosunek służbowy zawarto lub przedłużono bez określenia czasu, można go rozwiązać zapomocą wypowiedzenia według następujących postanowień.

§ 19.

a) Wypowiedzenie.

Stosunek służbowy, zawarty na próbę, może być w pierwszym roku rozwiązany przez obie strony każdego czasu z zachowaniem czternastodniowego terminu wypowiedzenia.

W wszystkich innych wypadkach należy zachować termin wypowiedzenia, który wynosi w pierwszym roku służby cztery tygodnie i przedłuża się w każdym roku następnym o czternaście dni aż do najwyższego wymiaru sześciu miesięcy.

§ 20.

Termin wypowiedzenia musi być zawsze jednakowy dla obu stron. Jeżeli umówiono nierówne terminy, wówczas obowiązuje obie strony termin dłuższy.

§ 21.

W razie wypowiedzenia należy się służbobiercy wynagrodzenie za czas aż do upływu terminu wypowiedzenia. Do tego czasu musi mu się pozostawić odpowiednią część mieszkania służbowego, jednakowoż na żądanie służbodawcy należy już na odpowiedni czas przedtem opróżnić część tego mieszkania celem pomieszczenia następcy.

Jeżeli dla służbobiercy wyznaczone były grunta deputatowe a stosunek służbowy kończy się przed żniwami, wówczas należy mu się odszkodowanie za zasiew, obrobienie i ewentualne koszta ubezpieczenia.

§ 22.

W razie zapłacenia pełnego odszkodowania po myśli § 32. musi służbobierca na żądanie służbodawcy opuścić służbę i opróżnić całe mieszkanie służbowe nawet przed upływem terminu wypowiedzenia lub oznaczonego czasu, na jaki stosunek służbowy zawarto; mieszkanie winien on oddać w razie,

jeżeli prowadzi własne gospodarstwo domowe, w ciągu 14 dni, w innych przypadkach zaś w ciągu 3 dni.

Osób chorych oraz położnic nie można tak długo zmuszać do opróżnienia mieszkania, dopóki nie mogą one opuścić mieszkania bez narażenia swego zdrowia na niebezpieczeństwo.

§ 23.

Jeżeli stosunek służbowy przeszkadza służbobiercy w szukaniu innej posady, wówczas należy mu po wypowiedzeniu dać w tym celu na żądanie bez uszczuplania wynagrodzenia odpowiedni wolny czas w dnie powszednie, a to łącznie aż do dziesiątej części terminu wypowiedzenia. Służbodawca ma dokonać odpowiedniego wyboru dni, służbobierca zaś ma prawo rozstrzygnąć, czy mu należy udzielić tych dni w bezpośrednio po sobie następującym porządku lub też nie.

§ 24.

b) Pozbycie i wydzierżawienie.

Jeżeli dobra, w których służbobierca ma posadę, zostaną po jego wstąpieniu do służby pozbyte lub wydzierżawione, wówczas stosunek służbowy uchodzi za trwający nadal bez zmiany, jeżeli służbobierca lub nowy posiadacz albo dzierżawca nie wypowie go w przeciągu miesiąca po objęciu dóbr w posiadanie z zachowaniem dwumiesięcznego albo krótszego ustawowego terminu wypowiedzenia.

W razie wypowiedzenia odpowiada za pobory, należące się służbobiercy aż do upływu terminu wypowiedzenia, nowy posiadacz lub dzierżawca, zaś za ewentualne roszczenia służbobiercy o odszkodowanie z powodu przedwczesnego rozwiązania stosunku służbowego po myśli § 32., poprzedni służbodawca.

§ 25.

c) Konkurs.

Jeżeli po wstąpieniu do służby otwarty zostanie konkurs do majątku służbodawcy, wówczas wstępuje w umowę masa. W przeciągu miesiąca od dnia otwarcia konkursu mogą jednak obie strony rozwiązać stosunek służbowy, przestrzegając przy tem dwumiesięcznego lub krótszego ustawowego terminu wypowiedzenia.

Jeżeli stosunek służbowy zostanie wskutek wypowiedzenia zarządcy masy rozwiązany przed upływem oznaczonego czasu, na jaki go zawarto, albo jeżeli w umowie ustanowiono dłuższy termin wypowiedzenia, wówczas może służbobierca żądać zwrotu poniesionej szkody.

§ 26.

d) Śmierć.

Jeżeli służbodawca umrze, mogą tak służbobierca jak i dziedzice służbodawcy rozwiązać stosunek służbowy w ciągu jednego miesiąca, przestrzegając przy tem dwumiesięcznego lub krótszego ustawowego terminu wypowiedzenia. Jeżeli w przeciągu miesiąca żadna strona nie wypowie stosunku służbowego, wówczas stosunek ten trwa nadal bez zmiany.

Jeżeli stosunek służbowy zostanie wskutek wypowiedzenia ze strony dziedziców rozwiązany przed upływem oznaczonego czasu, na jaki był zawarty, albo jeżeli w umowie ustanowiono dłuższy termin wypowiedzenia, wówczas może służbobierca żądać zwrotu poniesionej szkody.

§ 27.

Wskutek śmierci służbobiercy gaśnie stosunek służbowy. Mieszkanie służbowe winno być opróżnione w razie, jeżeli zmarły prowadził własne gospodarstwo domowe, w przeciągu miesiąca, w innych zaś przypadkach w przeciągu 14 dni. Postanowienia §§ 21. i 22. mają tu analogiczne zastosowanie.

Wdowie lub ślubnym dzieciom należą się pobory zmarłego służbobiercy jeszcze za cztery tygodnie od dnia śmierci służbobiercy.

§ 28.

e) Wydalenie i wystąpienie przed upływem czasu.

Każda strona może rozwiązać stosunek służbowy z ważnych powodów w razie, jeżeli zawarto go na oznaczony czas, przed upływem tego czasu, zresztą zaś bez dotrzymania terminu wypowiedzenia.

§ 29.

Za ważny powód, uprawniający służbodawcę do wydalenia przed upływem czasu, należy w szczególności uważać:

1. jeżeli służbobierca jest w służbie niewierny albo dopuści się postępku, który go czyni niegodnym zaufania służbodawcy;

2. jeżeli służbobierca jest niezdolny do pełnienia usług, których się podjął (§ 5.);

3. jeżeli służbobierca bez uznanej prawnie przeszkody przez znaczny przeciąg czasu zaniedbuje służbę albo uporczywie wzbrania się pełnić swe usługi lub stosować się do zarządzeń, odnoszących się do jego służby (§ 8.), lub jeżeli usiłuje uwieść do nieposłuszeństwa innych funkcyonaryuszy;

4. jeżeli służbobierca w sposób niedozwolony w zamian za czynności swe, pozostające w związku z jego służbą, przyjmuje od trzecich osób podarunki lub każe sobie przyznawać korzyści;

5. jeżeli służbobierca doznaje w pełnieniu swoich usług przeszkód wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku przez czas dłuższy niż określony w § 12., lub w innych przypadkach wskutek nieobecności przez czas znaczny ze względu na zachodzące okoliczności;

6. jeżeli służbobierca nie poddaje się zarządzeniom w celu nadzoru albo odmawia złożenia rachunków lub wydania powierzonych mu części majątku, dokumentów, pism itd.;

7. jeżeli służbobierca dopuszcza się czynnych zniewag, naruszenia obyczajności lub znacznych obraz czci względem służbodawcy, jego zastępcy, członków jego rodziny lub względem osób, będących razem z nim w służbie;

8. jeżeli służbobierca lub członkowie jego rodziny, mieszkający w tym samym domu, prowadzą życie nieobyczajne.

§ 30.

Wydalony służbobierca winien opróżnić mieszkanie służbowe natychmiast, jeżeli nie prowadzi własnego gospodarstwa domowego; jeżeli jednakowoż prowadzi własne gospodarstwo domowe, winien opróżnić część mieszkania, potrzebną następcy, natychmiast, resztę zaś w przeciągu 14 dni. Postanowienia § 21., ustęp 2., i § 22., ustęp 2., obowiązują także w tym przypadku.

§ 31.

Za ważny powód, uprawniający służbobiercę do wystąpienia przed upływem czasu, należy w szczególności uważać:

1. jeżeli stanie się niezdolnym do dalszego pełnienia swej służby albo nie może jej nadal pełnić bez widocznej szkody dla swego zdrowia;

2. jeżeli służbodawca niesłusznie zmniejsza lub zatrzymuje wynagrodzenie, jeżeli go krzywdzi przez dostarczanie niezdrowego lub niewystarczającego pożywienia lub niezdrowego mieszkania albo też narusza inne istotne postanowienia umowy;

3. jeżeli służbodawca wzbrania się dopełniać swych zobowiązań co do ochrony życia i zdrowia służbobiercy, w szczególności zobowiązań, ustanowionych w § 17.;

4. jeżeli służbodawca dopuszcza się czynnych zniewag, naruszenia obyczajności lub znacznych obraz czci względem służbobiercy lub członków jego rodziny albo jeżeli wzbrania się wziąć go w obronę przed tego rodzaju czynami, popełnianymi przez innego funkcyonaryusza lub członka rodziny służbodawcy.

§ 32.

Jeżeli służbodawca bez usprawiedliwionej przyczyny od umowy odstępuje (§ 7., ustęp 1.) albo wydala służbobiercę przed upływem czasu bez ważnego powodu (§ 29.), lub jeżeli ponosi winę co do jego odstąpienia od umowy (§ 7., ustęp 2.) względnie wystąpienia przed upływem czasu (§ 31.), wówczas należy się służbobiercy, niezależnie od ewentualnych dalszych roszczeń o odszkodowanie, odpowiednia część jego poborów pieniężnych oraz wynagrodzenie za jego pobory w naturze i wartość mieszkania służbowego za ten czas, któryby musiał upłynąć aż do ukończenia stosunku służbowego wskutek upływu czasu, na jaki go zawarto, albo wskutek prawidłowego wypowiedzenia.

Jeżeli służbobiercy wyznaczono grunta deputatowe, to należy oprócz zapłaty wynagrodzenia, określonego w § 21., ust. 2., wynagrodzić mu także szkodę, poniesioną przez niego wskutek oddania gruntów oraz wskutek koniecznej sprzedaży jego zwierząt użytkowych, które chował na podstawie umowy. Służbodawcy przysługuje odnośnie do tych zwierząt użytkowych prawo pierwokupna.

§ 33.

Roszczeń z powodu wydalenia przed upływem czasu lub wystąpienia przed upływem czasu musi się dochodzić sądownie w przeciągu sześciu miesięcy po dniu wydalenia lub wystąpienia, zaś roszczeń z powodu odstąpienia od umowy (§ 7.) w przeciągu sześciu miesięcy po dniu, przeznaczonym na wstąpienie do służby, a to pod rygorem ich utraty.

§ 34.

Składanie rachunków.

Występujący służbobierca winien bez niepotrzebnej zwłoki dokonać złożenia rachunków, będącego jego obowiązkiem, oraz oddać powierzone mu części majątku i znajdujące się w jego rękach dokumenty, pisma itd.

Służbodawca może także podczas trwania stosunku służbowego żądać każdego czasu złożenia rachunków lub też badać lub kazać badać rzeczy, powierzone służbobiercy.

W celu złożenia rachunków należy pozwolić służbobiercy, o ile zachodzi tego potrzeba, na wglądnięcie w książki i dokumenty, odnoszące się do jego zakresu działania.

§ 35.

Kaucya.

Kaucyę, złożoną przez służbobiercę, ma przechowywać służbodawca, o ile nie umówiono się w inny sposób. On odpowiada za nią oraz winien służbobiercy na jego żądanie wypłacać bieżące odsetki natychmiast po ich płatności.

Roszczenia o odszkodowanie, wynikające z stosunku służbowego, należy zaspakajać przedewszystkiem z kaucyi a dopiero, gdy ta nie wystarcza, z innego majątku służbobiercy.

§ 36.

Jeżeli służbobierca przy ukończeniu stosunku służbowego obowiązany jest do złożenia rachunków albo winien jest wydać przedmioty inwentarza, lub jeżeli podniesiono przeciw niemu roszczenia o odszkodowanie, wówczas można zatrzymać kaucyę aż

do przeprowadzenia rewizyi lub załatwienia roszczeń o odszkodowanie; na żądanie jednak służbobiercy musi się ją w takim przypadku złożyć do sądu.

Zwrotu kaucyi, złożonej na zabezpieczenie odpowiedniego wykonania pewnej oznaczonej pracy, można, w braku innej umowy, żądać dopiero po ukończeniu tej pracy i uznaniu jej wykonania; uznanie to lub wytknięcie wad winno nastąpić bez niepotrzebnej zwłoki.

§ 37.

Świadectwo.

Służbodawca obowiązany jest do wystawienia służbobiercy przy ukończeniu stosunku służbowego na tegoż żądanie pisemnego świadectwa co do czasu trwania i rodzaju jego służby. Nie wolno zamieszczać w świadectwie zapisków i uwag, utrudniających służbobiercy uzyskanie nowej posady.

Jeżeli służbobierca żąda wydania świadectwa podczas trwania stosunku służbowego, to mu je należy na jego koszt wystawić.

Po wypowiedzeniu lub wydaleniu należy służbobiercy na jego żądanie wydać natychmiast świadectwa, będące w przechowaniu służbodawcy.

§ 38.

Stosunek do innych ustaw.

O ile niniejsza ustawa nie zawiera żadnych postanowień, należy do stosunków służbowych, unormowanych w niniejszej ustawie, stosować przepisy powszechnej księgi ustaw cywilnych, w szczególności zaś przepisy o umowie służbowej.

§ 39.

Postanowienia niniejszej ustawy mają zastosowanie do stosunków służbowych, istniejących w czasie rozpoczęcia się jej mocy obowiązującej, o ile stosunki te nie opierają się na przeciwnych układach, dozwolonych przez prawo przedtem obowiązujące.

§ 40.

Wykonanie ustawy.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w pierwszym dniu czwartego miesiąca kalendarzowego, następującego po jej ogłoszeniu.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, skarbu i rolnictwa.

Wiedeń, dnia 13. stycznia 1914.

Franciszek Józef wł**r.**

Stürgkh włr. **Hochenburger** włr.
Heinold włr. **Zenker** włr.
Engel włr.

10.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 19. stycznia 1914

w sprawie utworzenia jednolitej nazwy dla kas krajowych.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 8. stycznia 1914 przestaje się rozróżniać „główne kasy krajowe“, „skarbowe kasy krajowe“ i „płatnicze urzędy krajowe“.

Kasy te mają mieć w przyszłości jednolitą nazwę „Skarbowe kasy krajowe“.

Nazwa Filialnej Kasy krajowej w Krakowie nie ulega zmianie.

Engel włr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1914. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1914** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa **wynosi** za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik 1849 za	4 K	20 h	Rocznik 1871 za	4 K	— h	Rocznik 1893 za	6 K	— h
„ 1850 „	10 „	50 „	„ 1872 „	6 „	40 „	„ 1894 „	6 „	— „
„ 1851 „	2 „	60 „	„ 1873 „	6 „	60 „	„ 1895 „	7 „	— „
„ 1852 „	5 „	20 „	„ 1874 „	4 „	60 „	„ 1896 „	7 „	— „
„ 1853 „	6 „	30 „	„ 1875 „	4 „	— „	„ 1897 „	15 „	— „
„ 1854 „	8 „	40 „	„ 1876 „	3 „	— „	„ 1898 „	6 „	— „
„ 1855 „	4 „	70 „	„ 1877 „	2 „	— „	„ 1899 „	10 „	— „
„ 1856 „	4 „	90 „	„ 1878 „	4 „	60 „	„ 1900 „	7 „	— „
„ 1857 „	5 „	70 „	„ 1879 „	4 „	60 „	„ 1901 „	6 „	— „
„ 1858 „	4 „	80 „	„ 1880 „	4 „	40 „	„ 1902 „	7 „	50 „
„ 1859 „	4 „	— „	„ 1881 „	4 „	40 „	„ 1903 „	9 „	— „
„ 1860 „	3 „	40 „	„ 1882 „	6 „	— „	„ 1904 „	5 „	— „
„ 1861 „	3 „	— „	„ 1883 „	5 „	— „	„ 1905 „	6 „	— „
„ 1862 „	2 „	80 „	„ 1884 „	5 „	— „	„ 1906 „	12 „	— „
„ 1863 „	2 „	80 „	„ 1885 „	3 „	60 „	„ 1907 „	13 „	— „
„ 1864 „	2 „	80 „	„ 1886 „	4 „	60 „	„ 1908 „	9 „	— „
„ 1865 „	4 „	— „	„ 1887 „	5 „	— „	„ 1909 „	8 „	50 „
„ 1866 „	4 „	40 „	„ 1888 „	8 „	40 „	„ 1910 „	8 „	40 „
„ 1867 „	4 „	— „	„ 1889 „	6 „	— „	„ 1911 „	7 „	— „
„ 1868 „	4 „	— „	„ 1890 „	5 „	40 „	„ 1912 „	12 „	50 „
„ 1869 „	6 „	— „	„ 1891 „	6 „	— „	„ 1913 „	9 „	50 „
„ 1870 „	2 „	80 „	„ 1892 „	10 „	— „			

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym,** należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (¼ arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione,** przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (¼ arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.